

[B] **EN DE REST IS FEESTGEDRUIS.
TWEE ROMANS VAN PHILIP HUFF**

Op 2 april 2012 probeerde Philip Huff, geboren in 1984, op de opiniepagina's van *NRC Handelsblad* iets uit te leggen over zijn generatie. Onder de kop "Mijn generatie kent maar één grondtoon: hebzucht" trachtte de schrijver te verklaren hoe het kan dat de jonge mensen van nu, net als Huff opgegroeid na de val van de Muur in 1989, geen luider protest aantekenen tegen de financiële wantoestanden in het kapitalistische systeem van het huidige Westen. De Occupy-beweging is geruis- en roemloos afgedropen, maar Huff kan "niemand in z'n omgeving" aanwijzen die daar treurig over is.

Vanwaar de waargenomen gelatenheid? Huff, zijn eigen "omgeving" gemakshalve maar even als dwarsdoorsnede van zijn generatie nemend, denkt dat het komt doordat er in de jonge hoofden geen tegenpool meer bestaat tegenover het kapitalisme. Alles is kapitalisme geworden, en bij gebrek aan een alternatief blijft protest óf tandeloos óf in onvoldoende mate gesteund (de vrienden van Huff).

Er ontbreekt nogal wat aan het betoog. Alhoewel ontbreken, het is eerder zo dat Huffs beweringen niet geheel conform de wetten van de logica op elkaar volgen. Is het bijvoorbeeld helder waar Occupy voor stond, zodat jonge mensen ook wisten waar ze zich bij aan zouden sluiten in de geïmproviseerde tentenkampen? Stonden de *Occupiers* daar allemaal om dezelfde reden of is er eerder sprake van een straatgeworden onbehagen dat nog niet zo makkelijk onder een eenduidig trefwoord valt te vangen?

Het belangrijkste bezwaar is echter in te brengen tegen dat vermeende ontbreken van "polen". Zouden er op de universiteiten echt alleen maar theorieën aan bod komen die het kapitalisme sterker moeten maken in plaats van het kritisch te bevragen? En daarnaast: iemand kan het toch hartgrondig oneens zijn met een bepaald aspect van het kapitalisme, zonder tegenover datzelfde kapitalisme meteen een alternatief "systeem" te willen zetten?

Het artikel van Huff, die opgeleid is als filosoof, is echter wel interessant omdat het wat van het werkelijke "gezicht" van de schrijver laat zien. Er zit ergernis in zijn woorden. Maar: die woorden zijn eerder vaststellend dan opruiend van aard. Er staat

niet: ga de straat op, steek banken in brand, bestorm het Binnenhof. Er staat: dit is de generatie waartoe ik behoor. En wij zijn mak, volgen slaafs de wetten van het kapitalisme en wij zijn eerder individuen dan een georganiseerde groep met gedeelde belangen.

Huff stelt met zijn generatie echter een *deel* van zijn generatie aan de lezer voor. Hij maakt bijvoorbeeld gewag van zijn “vrienden” die “allemaal hebben gestudeerd aan de beste universiteiten van Europa en Amerika en goed zijn toegerust op de mondiale concurrentieslag om de beste banen”. Mensen kortom, met in elk geval het *vermogen* zich iets van de wereld om hen heen aan te trekken, te analyseren, er een standpunt over in te nemen: mensen die geëngageerde intellectuelen hadden kunnen zijn maar stuk voor stuk een *homo economicus* geworden zijn. Mensen die toegerust zijn op de concurrentie.

Het is via dit stuk interessant om te bekijken hoe Huff met een thema als ontplooiing werkt in zijn romans, het in 2009 verschenen *Dagen van gras* en het in 2012 gepubliceerde *Niemand in de stad*. Helemaal omdat het in dat laatste werk draait om de studietijd van een aantal hedendaagse jongeren. Zou Huff zo'n periode op een zelfde voortreffelijke manier uitwerken als J.J. Voskuil in *Bij nader inzien*, een boek dat bol staat van zowel dramatische als intellectuele spanning? De wrijving tussen de personages wordt in die roman niet alleen gevoeld door karaktersverschillen, maar zeker ook door standpunten, opvattingen, over welk maatschappelijk of kunstzinnig thema dan ook.

Dagen van gras en *Niemand in de stad* verschillen op het eerste gezicht als dag en nacht van elkaar. In *Dagen van gras* blikt Ben van Deventer, een achttienjarige jongen die in een psychose belandde, terug op zijn geïsoleerde jeugd op het platteland; in *Niemand in de stad* volgt de lezer het rumoerige leven van de corpsstudent Philip Hofman in Amsterdam. Er is echter wel degelijk een brug te slaan tussen de belevingswereld van Van Deventer enerzijds en die van Hofman, of van één van diens corpsgenoten, anderzijds.

Wat namelijk aan beide romans frappeert, helemaal met Huffs opiniestuk in het achterhoofd, is hoe weinig de karakters zich in de boeken ontwikkelen, ongeacht het feit dat ze zich als late tieners of begin twintigers volop in de jaren des

Leden van het Amsterdamsch Studenten Corps,
Foto Eveline Bloem.

onderscheids bevinden. In beide romans spelen jonge mannen verstoppertje. Ben van Deventer in *Dagen van gras* doet dat in popmuziek en drugsgebruik, de corpsballen in *Niemand in de stad* doen dat door zich in drank, seks en drugsgebruik te storten. De verhoudingen in *Niemand in de stad* komen louter onder druk te staan vanwege oppervlakkige akkefietjes, niet doordat de jongvolwassen zich van elkaar verwijderd voelen omdat hun wereldbeeld in die wezenlijke jaren aan verandering onderhevig is.

De wederwaardigheden van Jacob, het karakter dat in het boek als “intellectueel” dienstdoet, hebben eerder een lachwekkende uitwerking op de lezer dan een verheffende. Uit zijn inzichten, en trouwens ook uit die van zijn wat meer hedonistisch ingestelde vrienden, spreekt een vreemd soort vastgeroestheid. Men lijkt op zo'n jonge leeftijd allang te wéten wat er in het leven te halen valt of hoe men zich op moet stellen, en de rest is feestgedruis.

De studietijd is voor de vrienden geen lanceerbasis voor de rest van hun leven, maar een laatste *safe haven* voordat de ellende gaat beginnen. Een tropisch eilandje. Jacob verwoordt het als volgt: “De sociëteit heeft geen ramen zodat *wij* niet naar buiten hoeven te kijken. Wij verschansen ons voor de wereld, voor de schapenscheerders met hun messen en de jagers met hun geweren, voor onze vaders en hun verwachtingen, en onze moeders met hun vangnet. Voor even. In deze kleine, kunstmatige en onbelangrijke maatschappij van ons.”

Drijft Philip Huff de spot met personages die al zo vroeg, en dan ook nog in zo'n quasi-Bijbels taaltje, hun angsten uiten? Er is eerlijk gezegd geen zinnig woord over te zeggen. Wat de boeken van Huff een wrange bijsmaak geeft is een terloops meegedeelde "overgeleverdheid" waar zijn personages aan onderhevig zijn. Het is alsof ze zich vrijwillig in een sociëteit opsluiten waar geen daglicht door de ruiten valt.

Over "zingeving" schrijft Huff in het eerder genoemde opiniestuk: "Die koop je ook: in je yoga, je mindfulness, je meditatie en je hardlopen. Met je particuliere kapitaal. En gek is dat niet, want: er wordt ons amper een alternatief geboden."

Geboden. Alsof je over een winkelier klaagt.

SEBASTIAAN KORT

PHILIP HUFF, *Niemand in de stad*, De Bezige Bij, Amsterdam, 2012, 348 p; PHILIP HUFF, *Dagen van gras*, De Bezige Bij, Amsterdam, 2009, 168 p;
